

MARIANNE BOSTRÖM är filosofie magister i vårdvetenskap med arbetsterapi som huvudämne med tidigare yrkeserfarenhet som arbetsterapeut inom psykiatrisk och somatisk arbetsterapi. Hon har även breddat sig inom flera ämnen som sociologi, socialpsykologi och handikappvetenskap och undervisar idag som universitetsadjunkt vid arbetsterapeutprogrammet vid Örebro universitet. Avhandlingsarbetet har genomförts inom ramen för forskarutbildning i ämnet handikappvetenskap (IHV).

Aktivitetens betydelse för att uppnå hälsa har uppmärksammats både vid de stora mentalsjukhusen och vid utformandet av samhällsbaserade insatser. Trots tillgången till de olika samhällsbaserade insatserna befinner sig personer med svårare psykiska funktionshinder ofta i ett utsatt läge beroende på stora svårigheter med att genomföra de dagliga aktiviteterna vilket även leder till sämre välbefinnande och hälsotillstånd. Arbetsterapi har en unik roll inom samhällsbaserade insatser för personer med svårare psykiska funktionshinder genom sitt personcentrerade arbetssätt och sin kunskap om utförande av aktivitet i vardagen samt hur dessa kan användas som terapeutiskt medel för att nå återhämtning.

Studien har en social syn på människan där vardaglig aktivitet ses som en social process. För att få aktiviteten att fortgå påbörjar arbetsterapeuten den terapeutiska processen som syftar till att möjliggöra för klienten att använda sin egen förmåga med tankar, känslor och handlingar. En central mekanism i social interaktion mellan människor är rollövertagande vilket innebär att individen kan sätta sig in i den andres perspektiv och införliva detta med sitt eget medvetande. För de klienter som har stora svårigheter att genomföra en aktivitet - trots förmåga till rollövertagande - anpassas genomförandet av aktiviteten till den nivå (antal deltagare och moment) där personen kan genomföra aktiviteten. För de personer som inte klarar av att göra ett rollövertagande använder arbetsterapeuten ett s.k. ställföreträdande rollövertagande. Det innebär att ansvaret för genomförandet av aktiviteten tillfälligt tas över av arbetsterapeuten samtidigt som denne visar och förklarar för klienten hur aktiviteten genomförs. Detta för att klienten i ett senare skede ska kunna genomföra fler och fler delar av handlingen med sin egen förmåga med tankar, känslor och handlingar. Det är först när klienten använder sin egen förmåga att genomföra aktivitet som återhämtning och utveckling av självet kan ske.

ISSN 1650-1128
ISBN 978-91-7529-206-9

MARIANNE BOSTRÖM Vardagslivets aktiviteter

Doktorsavhandling

Vardagslivets aktiviteter

Handlingen som terapeutiskt redskap vid återhämtning för personer med svårare psykiska funktionshinder

MARIANNE BOSTRÖM
Handikappvetenskap

2017

Studies from The Swedish Institute for Disability Research 86

MARIANNE BOSTRÖM Vardagslivets aktiviteter